

nende Forslag i Fjor blev forkastet. Efter at det var opstillet af et enkelt Medlem, og efter at det var blevet forkastet, tillod jeg mig at yttre ved Sagens 1ste Behandling, tror jeg, at Udfaldet i Landsthinget efter min Mening vilde være blevet et andet, hvis vort Forslag var blevet vedtaget. Vi have derfor ikke taget i Betænkning atter i Aar at fremkomme med det i en noget forandret Redaktion, men iøvrigt er Forslagets Hensigt ganske den samme, som den var i Fjor. Det, som Forslaget gaar ud paa, er at sikkre Leiere af Huse mod ikke at blive udsatte, efter at de have anvendt betydelige Bekostninger paa Bolig og Jordlod, at sikkre dem mod at blive sagte op til at flytte imod deres Villie uden at faae Erstatning for de Bekostninger, de have anvendt paa de af dem leiede Eiendomme. Det er det, Forslaget gaar ud paa at sikkre dem imod, idet det er foreslaaet af os, at saadanne Overenskomster, der herefter indgaas mellem Eiere og Leiere, ikke skulle have Gyldighed overfor Leieren, naar der ikke tillige er vedtaget en Bestemmelse om, hvilken Erstatning denne skal have for det; han har bekostet paa Eiendommen, ifald han kommer til at fraslytte den imod sin Villie. Nu kan man ganske vist gjøre den samme Indvending imod dette Forslag, som der i Fjor blev gjort i Landsthinget, at der jo kan indsættes en fuldstændig nominal Erstatningsbestemmelse, der i og for sig ikke har Noget at sige. Men noget Saadant maa Leieren selv sørge for at værges sig imod; han maa jo vide, hvad han gaar ind paa, naar han leier et Hus til Bolig, og naar det maatte blive saaledes, som det her er foreslaaet, at en Afford, som Leieren mere eller mindre nødvendigt gaar ind paa for at faae Huset til Leie, ikke faar Gyldighed, uden at det samtidig bestemmes, hvilken Erstatning han skal have, forsaavidt han maa fraslytte Boligen imod sit eget Onske, saa mener jeg, at Leieren er sikret imod at lide saadan Brøst, som der er Tale om finder Sted under de bestaaende Forhold. Dette er jo Hovedindholdet af vort Forslag. — Jeg vil med det Samme, jeg har Ordet, tillade mig lige overfor det ærede Medlem for Veile: Aants 2den Valgtreds (Berg), som ved denne Sags forrige Behandling gjorde nogle personlige Bemærkninger om min Stilling til Sagen, sige, at Marsagen til, at min Optræden maatte er noget anderledes i denne Sag, end den i sin Tid var overfor Fæstefagen i Almindelighed, ikke er den, han mente, den politiske Forbindelse, men det er den samme, som Ordsvæveren for Landsthingets Udvalg i Fjor anførte, nemlig at det forholder sig her, som det allerede

blev udtalt af Tscherning ved Behandlingen af Loven af 19de Februar 1861, at her mangler Retgrundlaget. Det var der ikke Tale om med Hensyn til Gaarde, der manglede ikke Retgrundlaget, men dette mangler her, og den Paastand, der senere er fremført af det ærede Medlem for Præstø Aants 3die Valgtreds (Seth) om, at der i Birteligheden hviler Fæstetvang paa Huse, har, mener jeg, ikke Noget at sige, saa længe der ikke kan stiftes denne Anskuelse Gyldighed som gjældende Regel. Saa gjorde det ærede Medlem nogle Bemærkninger om, at man burde søge at faae en Del af de større Eiendomme udstykkede for at skaffe Boliger til Folk her i Landet, der trænge til saadanne. Jeg skal i saa Henseende tillade mig at oplyse, at nogen egentlig Trang synes jeg ikke der er til Stede i saa Henseende, al den Stund Husmandskreditforeningerne ofte ikke kunne faae de af dem overtagne Pantter afhændede til en saadan Pris, at demne kan dække det, der er udlaaent i dem, og saa længe Forholdet er saaledes, er man egentlig ikke berettiget til at sige, at der er nogen stor Trang til Stede til den Slags mindre Boliger. Naar det ærede Medlem for Veile: Aants 2den Valgtreds, som jeg stadig refererer til, endvidere fremkom med nogle Bemærkninger om, at man i alt Fald, hvis man ikke paa anden Maade kunde skaffe Jord til de Mennesker her i Landet, som man mente trængte dertil, burde hjælpe dem til at rejse til Amerika for at skaffe dem Plads der, saa tror jeg rigtignok at kunne sige, at det vil være spildt Meisighed at gjøre noget Saadant, thi efter de Erfaringer jeg har, er Udvandringen herfra til Amerika mere end stor nok, og saa for de Paagjældende selv. Det er et Faktum, at mange unge arbejdsdygtige Mænd foretrække at rejse til Amerika og søge Gælder der fremfor at søge Ophold ved Arbejde her i Landet, og det tror jeg rigtignok ikke, man fra Statsmagtens Side, i alt Fald ikke for Diebliffet, skal bidrage til at befordre i noget større Maal, end det er. Jeg tror netop, at det gaar saa stærkt i den Retning, at dette vil være en medvirkende Marsag til, at de Eiendomsbesiddere her i Landet, der raade over et større Antal Huse og Boliger til Udleien og Vortfæsten, ville blive nødt til for at faae dem udleiede at stille deres Villkaar i Fremtiden saa billige, som det paa nogen Maade lader sig gjøre. Jeg tror ikke, at man fra Statens Side behøver at tænke paa at befordre en stærkere Udvandring fra Landet af Arbejdsraft end den, der alt foregaar. Det er jo ikke noget ringe Tab for Landet hver Gang en saadan ung Mand drager bort. Naar Landet først har opdra-